

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Piątek dnia 27 Marca v. s. 1825 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet sankt-petersburskich jest d. 21 marca.

Przez najwyższy dyplomata d. 6 marca, Rzeczywisty radca stanu, *Stofregen*, leib-medyk, mianowany kawalerem orderu s. *Włodzimierza* 2giej klasy.

W najwyższym ukazie J. C. M. do Rządzącego Senatu pod dniem 11 lutego, wyrażono: „Przychylając się do nayspodniejszej prośby, Rzeczywistego Radcy Tajnego Senatora, *Chitrowa*, naimiłościewiey pozwalamy, po śmierci jego, cały ruchomy i nieruchomy rodowy jego majątek, zostawić w dożywotnie posiadanie żony jego, z zastrzeżeniem, iżby ona, jako czasowie posiadająca, nie mogła go ani przedawać, ani zastawiać, a jeżeliby konieczna tego była potrzeba, tedyby to nie inaczej czyniła, tylko za zgodą córki ich *Nadziei*, będącej za porucznikiem półku kawalergardów *Tołstym*.“

Przez Ukaz Najwyższy d. 25 lutego, Wincenty *Styczyński*, radca izby skarbowey grodzieńskiej i Antoni *Arcimowicz*, radca sądu głównego 1go departamentu obwodu białostockiego, mianowani radcami kollegialnymi.

Przez Ukaz d. 2 marca, Radca stanu, *Zmijew*, mianowany radca, prawa przy ministrze sprawiedliwości.

W Najwyższym Ukazie d. 10 marca wyrażono: „Przychylając się do podanej NAM prośby, przez Para Francyi, Hrabiego *Saint-Priest*, i uważając na usługi, uczynione dla Państwa, również przez niego samego, jako w szczególności przez zmarłego brata jego, Naimiłościewiey policzamy i dzieci prosiącego, synów: *Alexego*, *Emanuela* i córkę *Olgę* do szlacheckiey dostojności Państwa Rosyjskiego, ze wszystkimi stanowi temu nadanemi prawami i przywilejami, pozwalając starszemu z nich, *Alexemu*, na osnowie artykułu 79 Przywileju szlacheckiego, bawić we Francyi i weyść tam do służby.“

W Najwyższym Ukazie d. 12 wyrażono: „Uwolnwszy Jenerał Gubernatora, Jenerała Adjutanta, Margrabiego *Pauluzzi*, na własną jego prośbę, na urlop za granicę, na czas mu potrzebny, poruczamy w jego niebytności Główny Zarząd w sprawach cywilnych w guberniach Bałtyckich i Pskowskiej, Gubernatorowi Cywilnemu Inflantskiemu, Rzeczywistemu Radcy Stanu, *Diuhamelowi*, zostawując potwierdzanie wyroków kryminalnych w guberniach pomienionych Gubernatoróm Cywilnym, niemi zarządzającym.“

Przez Najwyższy Ukaz d. 13 marca, wicegubernator moskiewski, kamer-junker dworu, J. C. M., radca kollegialny *Chrapowicki*, naylaskawiey mianowany radca stanu.

Przez Najwyższy Ukaz J. C. M. do Kapituły orderów Rosyjskich, pod dniem 25 lutego, w nagrodę odznaczający się służby, naylaskawiey: mianowani kawalerami, urzędnicy następujący: radcy kollegialni: Wice-gubernator obwodu białostockiego *Arszeniewski*; grodzieński wice-gubernator *Maksimowicz*, i radca rządu obwodu białostockiego *Wrubel*, orderu s. *Anny* 2giej klasy; Podskarbi powiatowy krzemieniecki *Pistaicki*, radcy izb skarbowych: wołyńskiej *Zabudski*, grodzień-

skiej *Symonolewicz*; radcy dworu: grodzieńskiej *Styczyński*, rządu obwodowego białostockiego *Janiewicz-Janiewski*; radcy honorowi: podskarbi gubernialny grodzieński *Zach*, podskarbi obwodu białostockiego *Lachowicz*, podskarbiowie powiatowi: upitski *Jałowicki*, białostocki *Wiśniewski*, oraz izb skarbowych: grodzieńskiej, *Aniszczenkow*, i wołyńskiej *Sadowski*, tegoż orderu 3oiej klasy; a przez Ukaz d. 9 marca, tegoż orderu i klasy medyk Izby powszechney opieki gubernii witebskiej *Cejdler*.

FRANCYA.

Paryż dnia 15 marca.

(z Korrespondenta Warszawskiego)

Pan Baillot, niegdys członek zgromadzenia konstytucyynego i sądu kassacyynego w Ermy przeszedł niedawno z tego świata. Przełożył on na język francuzki *Juwenalisa*.

Ukarżano się znowu na nieczystość ulic paryzkich, i czyniono zarzuty z tego powodu policyi mieyscowey; sądzą jednak (pisze jeden dziennik), że te zarzuty są niesłuszne; i przyczyny złego, jako też środków usunięcia jego, trzeba szukać gdzie indziej. Liczba wozów na ten cel przeznaczonych, wynosi zimą 110; latem jest ich 70. Ludzi czyszczących ulice zimową porą, jest 300, latem 120. Ta liczba wozów, czyli kar, i robotników, jest oczywście niedostateczna, ale to wynika z kontraktu zawartego. Każdy wóz tego rodzaju, jest przeznaczony na 12 ulic, nim więc uprzątnie czystość z jedney ulicy, tymczasem na drugiey gromady gnoju już są kołami roztratowane. W Paryżu jest około 16 000 karet i koczow, 900 fiakrów, 1800 kabryoletów, 6000 innych kabryoletów, 300 dyliżansów, które codziennie odchodzą; oraz wielka liczba wozow i kar. Dodać tu także należy roboty około brukowania i budowli nowych, ciągle w stolicy wznoszących się. Trzebaby więc przedewszystkiem powiększyć masę środków, służących do oczyszczenia ulic i na szerokich ulicach porobić trotoary: szczególniey zaś o to się starać, aby w całym mieście w jedney godzinie czyszczono ulice. Lecz w takim razie miasto powinno by większe obmyśleć fundusze.

Niejaki Morand, który w interessach domu handlowego *Herpalin* podróże odbywał, przegrawszy w karty wszystkie pieniądze, w Tuluzie odebrał sobie życie wystrzałem z pistoletu.

— Dnia 17. —

(z Gazety *Börsen Halle*).

Wczora między innymi przyjmował Król Jmć sekretarza swojego poselstwa w Londynie, Hrabiego *Vandreuil*, Pana *Sidney Smith* i Hrabiego *Villèle*, który swą córkę hrabiną *Neville* przedstawiał.

Dzisiaj Król Jmć przydywał na Radzie.

Delfin poznawszy talenta półkownika *Dupan*, w Hiszpanii, mianował go adjutantem przy boku swoim.

Jutro przed południem J. K. W. odprawi przegląd woysk.

Dnia 15 przybył oficer wyższy z Londynu z depeszami od Xięcia *Polignac* do ministerium stosunków zewnętrzných, które wnet odesłane zostały do P. *Damas*, który był na Radzie u Króla Jmć.

Tenże goniec przywiozł także depesze do ministra królewskiego domu Xiążęcia *Doudeauville*.

Dilizans z *Calais*, który d. 14 rano między 7 a 8 godziną miał przybyć, nadszedł o godzinie 2 po południu; był naładowany 14 kufkami srebra, jak słyhać, dla Xiącia *Northumberland*.

Słyhać, iż chociaż ze strony ministrów bardzo zapewniano i powtarzano było, że wynagrodzenie emigrantów nie ma żadnego związku z zniesieniem wieczystey prawizyi, atoli pierwsze nie pierwiej sankcyą Królewską otrzyma, aż oba projekta przejdą przez obie Izby.

Donoszą z *Medyolanu*, iż Cesarz Jmé Austriacki jest tam spodziewany około 25 marca.

Gazeta nadworna neapolitańska donosi, iż Król otrzymał zaproszenie od Cesarza Jmci Austriackiego, iżby przybył do *Medyolanu*, i że Monarcha skwapliwie to przyjął.

Podług gazety *Etoile*, francuzkie załogi mają od 1 kwietnia tylko *Korunnę Santonnę* i *Saragosę* opuścić, i udać się do *Francyi*.

HISZPANIA.

Madryt d. 7 marca.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*).

Król cierpi znówu bole podagryczne, i tak jest słabym, że niepodpisuje nic zgoła; obawiają się, aby z powodu tego, bieg interesów publicznych szkodliwego niedoznał opóźnienia.

Jenerał *Don Francesco Martin* przezwany *el Empecinado*, który więcéy od roku siedział w więzieniu w *Caceres*, został przez sąd tanczyny na śmierć skazanym. Przyjaciele i krewni nakłonili matkę jego, kobietę już w bardzo podaszłym wieku będącą, ażeby upraszała Króla o przebaczenie dla syna swego.

Pan *Bois-les-Comte* sprawujący interessa francuzkie, często się naradzał z ministrami naszymi. W miejsce sprawującego interessa angielskie, nadosłany będzie z Londynu nadzwyczajny poseł do dworu naszego, zkąd wnoszą, że bardzo ważne układy z tém moarystwem przedsięwzięte zostaną.

W *Vittoryi* poprzylepiano na publicznych gmachach i po rogach ulic, paszkwile przeciwko francuzom, a w okolicznych wioskach posunięto daléy jeszcze rozpustę. Dowódzca francuzki przedsięwziął stanowcze środki dla wykrycia winowców.

Francuzi wycinają piękny lasek sosnowy *Chiclana* pod *Kadyxem*, już to dla zaopatrzenia się w drzewo do fortyfikacyi, już to dla zupełnego odkrycia miejsca tego.

Od granic hiszpańskich dnia 8 marca.

(z *teyże gazety*.)

Od dni trzech przebiegają bezprzestannie liczni gońcy do Hiszpanii i na powrót. Są to powiększény części gońcy handlowi, zkąd wnoszą, że ważne bardzo spekulacye są w robocie. Niektórzy utrzymują, że negocyanci francuzcy chcą zakupić towary osadnicze, w wielkiej ilości w różnych portach hiszpańskich znajdujące się.

Król odmówił powtórnie zezwolenia na powrót do *Madrytu* Pana *Erro*, byłego ministra, co zdaje się wskazywać, że *P. Zea Bermudez* ma zupełną w ministeryum przewagę.

ANGLIA.

Londyn dnia 12 marca.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*).

Parlament

I z b a W y ż s z a .

Na posiedzeniu dnia 9 minister *Peel* wnosząc projekt o poprawie i zebraniu przepisów o sądach przysięgłych, rzekł: „Mam zamiar wnieść bil, o sądach Przysięgłych (Jury), ażeby rozrzucone od 15 wieku i w większey części od panowania *Henryka III* pochodzące przepisy, w jedno zebrać dzieło, poprawić je i utwierdzić. Sądzę, iż przeciw wnioskowi mojemu rozsądnego zarzutu uczynić nie będzie można: bo zmierza on do skojarzenia w jedno ciała rozrzuconych części, i do objaśnienia tego, co ciemnym być może. O zwoływaniu sądów przysięgłych, mamy 58 rozmaitych aktów,

sądzę więc rzeczą bardzo użyteczną, zebrać je w jeden statut, ażeby każdy mieszkaniec kraju, mógł bez trudności oznajomić się z prawem tak ważnym i zbawiennym. Czyn taki nie osłabi bynajmniey publiczney powagi sądów przysięgłych: bo wszakże liczne już, dawnością uświetnione i wielce cenione prawa, samey nawet ustawy konstytucyney (*Magna-Charta*) niewyłączając, w rozmaitych czasach, potrzebnym uległy sprostowaniom. I owszem jestem przekonany, że zebranie w jedno dzieło tego wszytkiego, cokolwiek od czasów *Henryka III*, o sądach przysięgłych postanowiono, tym większe poszanowanie, dla tey instytucyi wzbudzić musi. Tych, którzyby w tey mierze jaką wątpliwość mieć mogli, dosć będzie odesłać do źródeł, z których teraz wiadomości o sądach przysięgłych czerpane bydź muszą. Namienię o tém cokolwiek. W trzecim i czwartym roku panowania Królowey *Anny*, postanowiono prawa tyczące się małej dziesięciny; któżby sądził, że w tych prawach dziesięciny dotyczących, mieszczą się bardzo ważne przepisy o przeznaczeniu i sposobie składania sądów przysięgłych? Czysty rozsądek wskazuje więc potrzebę, ażeby wydobyć z podobnego ukrycia przepisy prawa o przysięgłych, gdzie o nich zaledwie prawnik jaki może mieć wiadomość. Podobnież wydane były, w 10 roku panowania Królowey *Anny*, rozmaite postanowienia, o ostróżności względem ognia, o budowie domów więziennych, o aptekach i inne tym podobne; w tych także zawarte są przepisy o przeznaczeniu i sposobie zwołania Jury. Niektóre z powyższych przepisów już przestały bydź obowiązującemi; lecz, co się tycze przepisów o Jury, te trwają niewzruszenie w swej mocy. Nie jest myślą moją zapuszczać się w szczegóły, przytoczę tylko, iż jest więcej jak 60 statutów podobnego rodzaju. Między innemi np. jest jedno prawo, które stanowi: iż na rozpoznanie wyroku jednego sądu przysięgłych, ma bydź zwołany drugi z 24 członków składający się; a gdy ten znajdzie i wyrzeczę, iż wyrok pierwszego był niesprawiedliwym, natenczas członkowie tamtego, tracą wolność i opiekę prawa, ich majątki mają bydź skonfiskowane, trzody zabrane, domy rozrzucone, pola spustoszone. Tak barbarzyńskie prawo, nieodpowiada bynajmniey dzisiejszey oświacie, a podobnych jest blisko 20; wszystkie uchylić nam wypada. Tyle o sprostowanie przepisów prawa w tey materii! bo co się tycze poprawienia, to wyznaję, iż nic takiego w *Phrasologii* dawnych statutów nie upatruję. — Tam jednak, gdzie znajdzie się wyraz niedość jasny i wątpliwy, jest powinnością naszą dać mu takie znaczenie, któreby siły pojęcia żyjącego pokolenia nieprzechodziło. Do odmian naypotrzebniejszych, należy niezawodnie formowanie listy imienney wszystkich przysięgłych. Dotąd dopełniał *Podkomstabel* tego obowiązku, lecz że sam jeden, pomimo naylepszych zdolności, snadno pomylić się może, obowiązek ten włożony będzie odtąd na przełożonych parafii i na przełożonych gminy. Zaprowadzone także zostaną sądy niszze, gdzie sprzeczki i kłótnie małej wagi, załatwiane będą. Listy imienne osób, które na Jury powołani bydź mogą, będą odtąd po wszystkich hrabstwach porządkiem alfabetycznym ułożone, i kolejnym oznaczone numerem; z takiey to listy dopiero, będzie losem ciągnionych 48 Jury, a z tych następnie, sposobem dotąd używanym, wybierze się 24, a w końcu 12. Na podobnym sposobie obierania, Korona w swych prerogatywach nie traci, i owszem nada się tym sposobem wyrokom takiego Jury, jako wolnym od wszelkiego podejrzenia, większa jeszcze waga. Ta zmiana dotyczy wszystkich sporów między Rządem a prywatnemi zachodzących, niemniey wszelkich zaskarżeń przeciwko *pisemkom*, ze stosunków politycznych zaskarżeniu podległym. Będzie tu zachowana różnica przedmiotów kryminalnych od cywilnych. W przedmiotach handlowych, tylko osoby handlujące, mogą bydź powoływane.

Jeżeli bil, który przedstawiam, osiągnie cel zamierzony, jeżeli sprostuje i ustali prawa o sądach

przysięgłych; mam nadzieję, że Parlament w tak chwalebnie rozpoczętym zawodzie, niepoprzestanie na tym jednym czynie, ale zajmie się rewizją wszystkich z kolei statutów. Szczególnie prawo nasze kryminalne, wymaga nader rozważnego zastanowienia i rozbioru, a mianowicie wyjaśnienia wszelkich sprzeczności, jakie mieścić w sobie może. Lecz zdaje mi się, iż Parlament nie mógłby sam zająć się tego rodzaju pracami, i potrzebuje wyznaczyć specjalne w tym celu kommisye. Szczególnie prawo o fałszerstwie jest tak obszernym, iż ani kanclerz, ani adwokat koronny, nie wydażyliby sami jedni, dać izbie na czas potrzebnego o niem rozbioru i wyjaśnienia. Przekonałem się o tey prawdzie, przechodząc całe 85 statutów dla wyszukania w nich okoliczności, dotyczących sądu przysięgłych: bo natrafiałem bezprzestannie na liczne sprzeczności, które czynią niedokładnem nasze prawodawstwo kryminalne, i wskazują konieczność urządzenia go w duchu czasu i oświaty wieku, w którym żyjemy.“

Zakończeniu mowy Pana Peel, towarzyszyły powszechnie oklaski i oznaki zadowolenia całej Izby. Ze strony opozycyjnej powstał Pan Lushington i rzekł: „O ważności wniosku szanownego sekretarza stanu tak dalece jestem przekonany, iż popierać go nieomieszkam, i w rzezozy samey cieszę się mocno zapewnienie, iż co uczynił względnie prawa o sądach Jury, toż samo do całego prawodawstwa kryminalnego rozciągnie.“ Pan Hobhouse także z opozycji: „Każdy człowiek któremu jest drogą wolność i swobody narodowe, winien się cieszyć z przedsięwziętych środków. Bil dopiero co wniesiony, jest nieomylnie naysiękniejszym i nayważniejszym prawem, jakiego od wieków nie mieliśmy w parlamencie. Nie masz reformy, któraby więcej pożądaną być mogła, jak niniejsza; zjedna ona szanownemu ministrowi sławę wiecznotrwałą: bo odtąd zajmiesz w historii W. Brytanii miejsce, które ci, jako jey prawdziwemu i wielkiemu dobroczyńcy, należy. (Słuchajcie! Słuchajcie! Słuchajcie!) Pan Bright zaś winshawał Panu Peel, iż on dokonał tego, o co starał się Lord Bacon.

— Dnia 15 —

Donoszą z Windsor, że Król po przyjeździe tam swoim, pierwszy raz w dniu 13 t. m. wyjeżdżał.

Pan Canning ma się lepiej.

Pani Catalani doniosła przez pisma publiczne, iż z powodu przyjętych układów na statym lądzie, niewystąpi w tym roku na teatrze tutejszey opery.

Kompania indyjska ofiarowała kapitanowi okrętu Cambria, który przyłożył się naywięcej do uratowania ludzi z okrętu Kent, assygnatę bankową, na 1000 funt. szt.

— Dnia 19. —

(z Kuryera Warszawskiego.)

Wrócili już anglicy, którzy odwozili orszak Króla wysp Sandwichskich, zmarłego w Londynie. Ci wypiarze mało korzystali z pobytu w Europie, zdaje się tylko, że ta podróż pomnożyła jeszcze bardziej ich nadzwyczajny apetyt, muszą nawet w nocy wstawać, aby kończyć ogromną wieczerzę.

WŁOCHY.

Neapol d. 5 marca.

(z Gazety Warszawskiej.)

Dnia 5 b. m. po skończoney załobie Król nasz uda się uroczyście do kościoła katedralnego w tutejszey stolicy, dla błagania pomocy Wszechmocnego Boga i ś. Januaryusza.

Monarcha kazał wypłacić miesięczną pensyą urzędnikom, którzy z powodu zaciągniomych długów siedzą w więzieniu; pozwolił im oraz Monarcha dwa miesiące czasu, aby wierzyteli swoich zaspokoili, lub się z nimi ułożyli, i wyszli z więzienia. Jesliby zaś dłużej tam siedzieli, w tym razie zostaną oddaleni.

Od granic włoskich dnia 7 marca.

(z teyże gazety.)

N. Cesarz Jmć Austryacki, ma d. 25 b. m.

przybydź do Medyolanu, gdzie zamówiono mieszkanie dla wszystkich ministrów, a władze mieyskie przysposabiają świetne uroczystości. Słychać, iż wszyscy Monarchowie Włoscy udadzą się do Medyolanu.

TURCYA.

Od granic tureckich dnia 5 marca.

(z Gazety Warszawskiej.)

Gazeta smyrneńska Dostrzegacz Wschodni zawiera następujące ogólne uwagi o stanie rzezozy w Peloponezie: „W całej Morei panuje nędza, wzburzenie umysłów, nieufność i bojaźń, co wszystko jest gorszem nad śmierć. Okręty greckie są po większey części rozbrojone w Idryi; nie myślą Grecy o wylądowaniu do wyspy Eubei, która jest spokojną i podległą turkom, jak Kandya. Któż może wzbronić baszy negrepointskiemu nowego wtargnienia do Attyki? Goura uciekałby znowu na Archypelag, a jesliby Odysseusz chciał się przyłączyć do turków, któżby mu przeszkodził wzmożeniu buntowników na pół wyspie? Jakichże jenerałów mogłaby wystawić Grecya naprzeciw biegłym dowódczom przeciwnego rządowi stronnictwa? Niepozostaje im inny wybór, jak zwyciężyć lub zginąć, albo też przyjąć służbę u turków. Niech Ibrahim basza ociąga się jeszcze z wylądowaniem do Morei; nie to nieznaczy; zwłoki jego bardziej się obawiać trzeba, niż raptownego uderzenia. Zaspieja się horyzont; nie masz nikogo, coby burzę odwrócić potrafił. Goura nie z patryotyzmu pozostał wiernym rządowi, lecz dla tego, iż mały ten tyran nie chciał być drugim w małych Atenach. Niedostatek pieniędzy czuć się daje. Grecya jest właśnie lampą, która niekiedy rzuca gasnące światło, i tylko wtenozas nieco się lepiej pali, kiedy przyjaciele greków wleją czasem trochę oleju.“

(z Korrespondenta Warszawskiego.)

Maurocordato wyjechał d. 17 stycznia z Missolungi do Napoli, w towarzystwie senatora Trikupi i jenerała Blachopulo; miał z sobą mocny oddział woyska. Gdy wyjeżdżał, mnóstwo zebralo się ludu, i z dział ognia dawano. Ponieważ wszyscy przeciwnicy jego ulegli, zanosi się więc na to, że przez długi czas, rząd grecki od wpływu jego zależeć będzie.

Donoszą z Grecyi zachodniej, że w pierwszych dniach stycznia odbyło się w Anatolica pierwsze posiedzenie deputowanych od prowincy greckich. Było ich blisko 100, to jest 70 deputowanych od prowincy zachodniej (Akarnania i Anatolia) a 30 naczelników woyskowych. Maurocordato był wprawdzie w Anatolico, nieznaydował się jednak osobiście na posiedzeniu, ale przez pisma miał udział w obradach. Głównym celem obrad było opatrzenie i utrzymanie woyska: obmyślenie na to funduszów, i zabezpieczenie mieszkańców od ucisku żołnierzy. Zaraz po zagajeniu posiedzenia, zgodzono się na adres do rady wykonawczej, rezydującej w Napoli di Romania.

Od granic tureckich d. 18 marca.

(z Kuryera Warszawskiego.)

Demetry Ipsylanty dotąd mieszkający w Argos w domowym zaciszu, umarł w końcu grudnia r. z. Według naynowszych wiadomości z Morei, przybyli Xiążę Maurocordato i jenerał Odysseusz, pierwszy z Missolungi, drugi z Argos, do Napoli di Romania, aby być uczestnikami w czasie rady rządu greckiego o następującej wojnie z turkami. Xiążę Maurocordato zostanie nadal głównym dowódcą armii wschodnio greckiej, niemniej obłożenie twierdzy Patras z naywiększą usilnością zostanie utrzymywane przez greków. Okręt angielski przybył do Kalamaty dnia 24 stycznia r. b., wylądował na żądanie i koszt towarzystwa utworzonego na wsparcie greków w Londynie, znaczną liczbę bomb, które użyte być mają przy obłężeniu Patras, na tym okręcie przybył oficer angielski z korpusu inżynierów, który w czasie bombardowania ma pokazać grekom łatwy użytek tey amunicyi i ułatwić im wzięcie tey twierdzy. Dzienniki paryzkie potwierdzają wieść, że w Stambule

irwają zaburzenia; coraz więcej okazuje się niechętnych. Sultan osobiście przechadzał się po ulicach, aby jego obecność usmierzyła rozruchy, wiele osób uwięziono, janczarowie także należą do niechętnych, ponowiono rozkaz, aby mieszkańcy *Stambułu* uzbroili się i byli gotowi walczyć z burzycielami spokoju. Podatki coraz uciążliwsze są nakazywane przez Sultana. W *Azji* nędra staje się co raz dotkliwszą, każdy basza azyatycki musi dostarczyć 15 milionów piastrow. *Bosfor* jest śpiesznie wzmocniany. W *Korfu* dało się uczuć trzęsienie ziemi.

W *Stambule*, oprócz poszukiwania tych, którzy wzniciają zaburzenia, pomnażają się oraz kradzieże, a nawet rozboje, niebezpieczno jest chodzić po ulicach gdy się zmierzknie, napadnięto na kilka domów w odleglejszych ulicach i zrabowano. Dla zatrważenia swawolnych, wystawiono kilkanaście głów odciętych.

PRUSSY.

Berlin d. 21 marca.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Dnia 18 b. m. umarł tu *Fryderyk Leopold Kirchsheim*, Królewski minister stanu i sprawiedliwości, kawaler orderu czarnego orła i t. d. w 76tym roku życia swego.

Na jarmark w *Wrocławiu* odprawiony d. 8 b. m. sprowadzono blisko 4,000 koni, między którymi było 450 ogierów, tudzież 95 wołów krajowych, a 15 zagranicznych, oraz 61 krów i 769 wieprzów. Mało jednak zmydowało się kupujących. Konie płacono od 2 do 95 talarów; woły zagraniczne od 27 do 56 talarów; krajowe od 14 do 47 talarów; krowy od 13 do 18 talarów; wieprzy para od 11 do 14 talarów.

Do sądu w *Potsdamie* wytoczyła się następująca sprawa: most na rzecze *Havel* niedaleko *Plauen* załamał się pod bryką z towarami jedwabnemi, która wpadła w rzekę. Właściciel miejsca tego miał prawo pobierania mostowego, lecz oraz był obowiązany utrzymywać most w dobrym stanie. Podczas wojny most ten był zupełnie zniszczonym, a potem rząd uważając tę szkodę nie za stratę prywatną ale publiczną, kazał most na nowo postawić. A kiedy właściciel gruntu zniósł skargę, iż ów most nie jest postawiony z tak mocnego drzewa, jak dawniej, i wszelako ciągle mostowe pobierał, tymczasem niedawno 6ściokonna bryka z towarami, wazami 180 centnarów, wpadła w rzekę. Konię i ludzi uratowano, lecz szkoda w towarach wynosi blisko 40,000 talarów. Idzie o to, kto ją powinien wynagrodzić.

AMERYKA.

Nowy-York dnia 8 lutego.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Pan *Clinton* zagał d. 4 stycznia zgromadzenie prowincjonalne w *Albany*, zdając sprawę o szkołach publicznych. „Liczba dzieci (rzekł) uczących się w szkołach gminnych wynosi przeszło 400,000, co jest więcej niż czwartą częśćią ludności. 10,385 brało naukę w szkołach ubogich w *Nowym-Yorku*. Szkoły gminne mają funduszu przeszło milion 739,000 dollarów, a dochodu rocznego 98,100 dollarów. Fundusz ten, aczkolwiek znaczny, potrzebuje jednak powiększenia.“

W prowincyi *Massachuset* jest 161 fabryk, których kapitał wynosi ogólnie 21 milionów 465,000 dollarów.

— Dnia 12. —

(z *Korrespondenta Warszawskiego*).

Pan *John Quincy Adams* obrany został Pre-

zydentem Stanów Zjednoczonych. Trzynastcie prowincy glosowało za nim, siedem za jenerałem *Jackson*, a cztery za Panem *Crawford*. Pana *Calhoun* obrano vice-prezydentem. Przejście przyjął *P. Clay* na stronę *P. Adams*, zdecydowało przewagę; jest to drugie zdarzenie, gdzie wybór najwyższego urzędnika kraju, stosownie do ustawy, stał się udziałem Izby reprezentatów. Pierwsze miało miejsce w roku 1801, gdy *P. Jefferson* (którego obrano) i *P. Burr* ubiegali się o tę dostojność.

Pan *J. Q. Adams* jest bezzawodnie największym i najsławniejszym dyplomatykiem naszym; przyznają mu to wszyscy, nietylko w kraju, ale i za granicą. Ojciec jego szanowny *John Adams*, który był obrany prezydentem po *Washingtonie*, żyje w podeszłym już wieku, doczekawszy się po oiechy widzieć syna swego na najpierwszej w kraju dostojności.

Wybór nastąpił d. 9 lutego. Oto jest obszerniejsza nieco w tej mierze wiadomość. O samej godzinie 12 weszli senatorowie do sali, poprzedzeni heroldem, a na ich czele Prezes Senatu, którego zaproszono, ażeby po prawej ręce mówcy Izby reprezentatów zajął miejsce; inni senatorowie, umieszcili się naprzeciwko mówcy. Pan *Tazewelle* imieniem senatu, a *PP. Taylor* i *Barbur* w imieniu Izby reprezentatów, zasiadli przy stole sekretarza, dla baczenia i przeliczenia kresek pod czas głosowania. Wtenczas Prezydent Stanów otworzył dwie paczki, które mu właśnie co podano, obeymujące świadectwa względem głosów z prowincyi *New-Hampshire*. Po obliczeniu tych głosów dołączono je do głosów innych prowincy; *P. Tezelle* podał Prezydentowi Senatu ułożony z nich rezultat, ten zaś przedstawił go Izbie. Pokazało się z niego, że na urząd prezydenta było za *P. John Quincy Adams* 84, za *P. William H. Crawford* 41, za *P. Andrew Jackson* 99, a za *P. Clay* 37 głosów z prowincyi. Na urząd vice-prezydenta miał za sobą *P. John Calhoun* 182, *P. Nathaniel Macon* 24, *P. Andrew Jackson* 13, *Nathan Sanford* 30, *P. Clay* 2, a *P. Martin van Buren* 9 głosów. Prezydent Senatu podniósłszy się z miejsca swego oświadczył, iż żaden z kandydatów nie ma za sobą stanowczej wyższości głosów, i że dla tego wybór zostaje przy Izbie, pomiędzy *P. Jackson*, *P. Adams* i *P. Crawford*, jako tymi, którzy najwięcej głosów od prowincy mieli za sobą. Doniósł także, że *P. J. E. Calhoun* większością 182 głosów obrany został na lat 4 Vice-Prezydentem Zjednoczonych Stanów. Gdy teraz senatorowie oddalili się, mówca Izby, wzywając reprezentantów do zajęcia miejsc w porządku prowincy. Wszyscy byli obecni wyjąwszy jednego tylko *P. Garnet* chorego. Przystąpiono do głosowania przez napisanie nazwisk jednego z trzech kandydatów na małych karteczkach składanych w puszkę, które wachmistrz Izby obnosił. Obrani na świadków do liczenia kresek, reprezentanci przystąpili do stolika mówcy i otworzono puszki. *P. J. Q. Adams* miał za sobą 15, *P. A. Jackson* 7, a *P. W. H. Crawford* 4 kreski. Mówca doniósł Izbie, że *P. Adams* obrany jest Prezydentem Stanów Zjednoczonych, na lat 4 po sobie idących, od d. 4 marca począwszy. Gdy wybór ten ogłoszony został, dały się słyszeć na galeryach oznaki ukontentowania, lecz symano także. Po dopełnieniu wyboru Izba odroczyła się zaraz.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 24 marca rubel srebrny 3 rub. 72 $\frac{1}{2}$ k., czer. zł. nowy 11 r. 80 k., imperyal 37 r. 20 $\frac{1}{2}$ kop.

Z powodu Świąt Wielkiejnocy, Numer 38 Kuryera Litewskiego wywdzie we Środę d. 1 kwietnia.

Polono drukować Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora
Andrzey Bucharški Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

Wilno dnia 27 marca r. s. 1825 Roku.

Fizyk i Mechanik.

Znany z talentow swoich Fizyk i Mechanik, JP. Bartholomeo Bosco rodem z Turynu przybył z St. Petersburga do tutejszego miasta, doświadczenie jego głoszone w krajowych i zagranicznych gazetach przynoszą mu zaszczyt prawdziwemu talentowi właściwy. Artysta ten daleki od pospólnych kunsztmistrzów z niepojętą i cudowną można powiedzieć zwinnością, pokazuje swoje przemiany. Posiada on wiele zaszczytnych świadectw swojej biegłości, reprezentacje jego publiczne w St. Petersburgu, przyjęte z ukontentowaniem i oklaskami, dały powód iż miał najwyższy zaszczyt okazać talent swój niepospólny przed Najjaśniejszą rodziną Cesarską: słowem powiedzieć o nim można to, co pisały gazety Berlińska, Hamburgska, Lipska, Warszawska i dalsze, że od czasów Filadelfii i Pinettego, nikt tyle nie zadziwił, jak Pan Bosco. Ma zabawić czas niejaki w Wilnie, i dowieść rzeczą samą słusnie zasłużonych pochwał.

Nowe dzieła.

Powieści moralne tłómaczone z francuzkiego przez Klarę Zółkowską, in 12 Wilno 1825.

Można dostać tego dziełka w księgarni P. Zawadzkiego, i w księgarni XX. Pijarów na ulicy Dominikańskiej. Cena exemplarza na papierze białym kop. sr. 50, na papierze zwycajnym kop. sr. 40.

1. Od Jurborskiej Tamożni ogłasza się, iż podług rozrządzenia Departamentu zewnętrznego handlu za skonfiskowane w różnym czasie towary, naznacza się nagrody niżej wyszczególnionym, którzy byli w tamożennej i pogranicznej służbie w kowieńskim okręgu ubylim z niej osobom:

Pomocnikowi dozorczy Lebedowskiemu rub. 13 k. 23.

Objęzdyczykom:

Paszkiwiczowi 13 — 23.
Piotrowi Włodkowskiemu 264 — 60.
Jakubowi Hermanowi 264 — 59 $\frac{3}{4}$.
Sukcessorom służącego dawniej w Jurborskiej Tamożni, pakhausowym dozorcą i wagstempelmeistrem, Tytularnego Sowieтника Piotra Obrembskiego 12 — 65 $\frac{1}{2}$.

Doia 21 marca 1825 roku.

Za Członka Tytularny Sowieтник Miniatow.

Za Expedytora Buchalter Bodniewski.

1. Opieka Dworzańska powiatu Zawileyskiego podaje do powszechney wiadomości, iż dla rychlejszego zaspokojenia remanentow skarbowych oddają się w arendę majątki. Budry Węglińskiego, Nowydział Bielikowiczow, Siemianowszczyzna Rydzewskich, Litwiany Szyzkow, Kobylnik Świętorzeckich, Kory Wrotnowskiego, schedy exdywizyi Cieykińskiej, schedy exdywizyi Kobylnickiej, schedy exdy-

wizyi Szwakszczańskiej, Deguciszki Rudzińskiego, Zytomont Burego, Bojarele Łappy, Dąbrowszczyzna i Zabłociszki Zabłockiego, Jodziszki Polkowskich, Olechniszki Ciechańskiego i Stracza Jackowskiego. Zyczący mieć w posesyi takowe majątki, zechcą przed dniem 23 następującego miesiąca apryla przybyć do miasta powiatowego Święcian, gdzie w Opiece Dworzańskiej za cenę inwentarzami określoną mogą takowe posesye otrzymać. Dat roku 1825 mca marca 23 dnia.

Prezes Opieki Dworzańskiej Marsz. Hrabia Mostowski.

1. Majątek Gineytyszki w powiecie Upitskim, parafii Podbirzańskiej położony, wyprzedaje się na wieczność przez dziedzica JW. Podpułkownika Woysk Ross. Rautenfelda W. Bernardowi Reingardowi, w imieniu którego niżej podpisany plenipotent wzywa wszystkich pretensorow i mających jakiegokolwiek stosunki do majątku Gineytyszek, iżby w dniu 1. maja 1825 roku do tegoż majątku dla układu lub odebrania całkowitey satysfakcyi przybyli.

Plenipotent, Graniczny ptu Upitskiego Sekretarz i adwokat Ignacy Skalski.

Wolno drukować Sędzia Ziemiński Franciszek Łopaciński.

1. Sukcessorowie zesłego Józefa Łappy v. Mar. ptu Wil. wzywają JW. W. i WW. wierzycieli; aby ci na dzień 20 kwietnia r. t. do miasta Wilna przybyć raczyli dla ukazania dowodow należność swoją probujących niżej podpisanemu, a to dla sprostowania, dotychczas jeszcze niepewney tabelli długow, jako też dla wzięcia środków, któreby satysfakcyą onych w sposób dogodny dla obu stron ubezpieczyły. Roku 1825 dnia 26 marca. Michał Łappa były Kapitan woyska Polskiego.

Roku 1825 mca marca 26 dnia, takowe wezwanie JW. W. i WW. kredytorow, że w Gazecie Kuryera Litt. może być umieszczone, poświadczam Ziemiński ptu Wileń. Pisarz orderu ś. Stanisława Kawaler Józef Olszański.

2. Trybunał Cywilny pierwszey Instancyi Województwa Płockiego.

W wykonaniu tak ogólnego przepisu prawa o konkursach i likwidacyach, jako też mianowicie w szczególności postanowienia JO. Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 22 stycznia 1819, wedle którego Wierzyciele mass konkursowych i likwidacyjnych w ciągłej mają być wiadomości o stanie, w jakim się massa znajduje, i wydawać postanowienia dalszego działania, zwłaszcza w przedmiotach ważniejszych. Gdy samo upłynienie czasu od ostatniego zebrania się Wierzycieli w dniach 27 i 28 czerwca 1820 rozmaite spowodowało zmiany, które do wiadomości Wierzycieli podane być winny, a również w skutek uczynionych w tym czasie postępów w massie, rozmaite wynikły przedmioty, które wymagają wspólney narady i postanowienia Wierzycieli; szczególniej zaś

powodowany uczynionem przez Sukcessorow Xawerego Hrabi Działyńskiego do Akt massy Likwidacyney Ignacego Hrabi Działyńskiego przedstawieniem, którem oświadczając chęć odstąpienia od rozmaitych pretensyi do massy zalikwidowanych, żądają rozpoznania innych i załatwienia stosunkow pomiędzy nimi a massą zachodzących, których wszakże Kurator massy w względzie przyznawania praw, odstępowania od processow i t. d. własną powagą załatwić nie jest mocnym, ale raczy stosując się do przepisow § 77 do 83 Tit. 50 i § 73, 74 Tit. 51 ordynacyi processowey Pruskiej, oraz reskryptu Kommissyi Rządowey Sprawiedliwości co do tego przypadku w dniu 14 października 1824 wydanego, rozwazde i decyzji Wierzycieli pozostawić musiał; wzywa Wierzycieli massy spodkowo-likwidacyney Ignacego Hrabi Działyńskiego, aby w dniu 4 i następnych miesiąca lipca roku 1825 o godzinie 3 z południa w Płocku w pałacu sądowym w miejscu posiedzeń Trybunału Cywilnego 1szej Instancyi Wojewodztwa Płockiego przed Edwardem Glassem Sędzią Trybunału, Decernentem massy Ignacego Hrabi Działyńskiego, jako delegowanym Kommissarzem stawili się osobiscie lub przez pełnomocników umocowanych specyalnie do czynności w terminie powyższym odbyć się mających, a to celem naradzenia się i wydania postanowień w przedmiotach massy, które onymże przez Delegowanego Sędziego do deliberacyi przedstawione będą; wzywa oraz Sukcessorow beneficyalnych Ignacego Hrabi Działyńskiego: aby czynnościom w terminie powyższym odbyć się mającym assistowali.

Lubo zaś w samym terminie zwołania, Wierzycielom przedstawiony zostanie tak postęp w massie od ostatniego zebrania się Wierzycieli uczyniony w stanie czynnym i biernym; ogólny obraz terazniejszego stanu massy; przeszkody ukończenie massy tamujące, oraz gruntowne wyjaśnienie przedmiotów Wierzycielom do deliberacyi przedstawić się mających, to jednak Trybunał chcąc podać Wierzycielom sposobność wczesnego przygotowania się do terminu, i aby z tē gruntowniejszem przekonaniem w samym terminie stanować mogli; uwiadamia ich, iż wszystkie powyższe dowody przed terminem na cztery tygodnie u Kuratora massy Ur. Turskiego Patrona przeyrzeć i potrzebnych objaśnień zaciągnąć mogą.

Wszystkie przedmioty w naznaczonym terminie Wierzycielom przedstawić się mające naywiększej są wagi, dla czego Trybunał zwracając uwagę Wierzycieli na własny ich interest, wzywa: aby ile możność dozwoli sami osobiscie w tymże terminie stawili się, zwłaszcza że swiatle i zastosowane do interestu massy rozwiązanie przedmiotów, ich decyzji poddać się mających, wróży niepłonną nadzieję rychłego massy ukończenia. Co do Wierzycieli w terminie niestawających, Trybunał przypomina rozporządzenie Dekretu Króla Imci Saskiego Xięcia Warszawskiego z dnia 15 lipca 1809, wedle którego niestawający poczytani są za przystępujących do zdania większości Wierzycieli w terminie przed Delegowanym zgłaszających się.

Prezes Turski.

Sekretarz Szulecki.

3. Dekretem Sądu Granicznego Appellacyney powiatu Trockiego, w roku terażniejszym 1825 mca februaryi 27 dnia pod stanowść W. Maryanny żony i nieletniego potomstwa Michała Jeleńskiego, jako to Józefa i Teressy Jeleńskich, oraz ich Opieki, ferowanym na pozwanych Sukcessorach zesłego Józefa Jeleńskiego Generała b. woysk Polsk. jako to: na JWW. Kazimierzu Marszałku pttu Mozyrskiego, Giedeonie Sędziu Granicznym Wileńskim, zesłego Rafała żonie Annie Sędzinie Gran. Mozyrskiej i jego potomstwu Ignacym pełnoletnim, Józefie, Konstantym, Rafale, Ludwiku i Annie w małoletności zostającym, oraz Michała żonie Maryannie i Nieletnim jego potomstwem Józefie i Teressie Jeleńskich, dla Kazimierza Szetkiewicza Komornika Xięstwa Zmuydzkiego, jako nabywcy majątku Hanuszysek w stopniu zesłego Michała Szabuniewiczza, sądzoną została summa z Dekretu oczywistego Podkomorsko-Kommissarskiego w roku 1810 decembra 30 dnia zapadłego, w kapitale złotych pol. 400 za present od oney złt. 392 i za expens prawny złt. 60, a w ogóle złt. pol. 852 z zastrzeżeniem, ażeby pomienieni nieżyjącego Generała Sukcessorowie takową summę, każdy z nich w proporcyi ich Sched, niezwalając jeden na drugiego, w roku idącym 1825 mca apryla 23 dnia przy Aktach Trockiego Granicznego Sądu, samemu Szetkiewiczowi, lub prawnie od jego umocowanemu Plenipotentowi oddali i wypłacili pod karami przeciwiestwa, o jakowych warunkach Dekretu dla zawiadomienia Sukcessorow zesłego Generała Jeleńskiego, którzy w tey sprawie nieoswiadczaeli stanowści, iżby w terminie Dekretem oznaczonym dopełnili onemu satysfakcyą, niżej podpisany w skutek tegoż Dekretu, niniejszą awizacyą dla potrzykrotnego oney ogłoszenia, do Gazety Kuryera Litewskiego podaje. Kazimierz Szetkiewicz K. X. Ż.

Takową awizacyą jako stosowną z Dekretem Sądu Gran. Apellacyney pttu Trock. wolno drukować w Gazecie Kuryera Littgo Kajetan Gan Sędz. Gran. pttu Trocgo.

3. Stosownie do kontraktu na czynsz wieczysty, oraz dekretu oczywistego Sądu Ziemskiego pttu Wileń. dom WW. Szulcow przy rogu Niemieckiej i Dominikańskiej ulicy położony, za zaległe terragia został oddany w tradycyyną possessyą XX Piarom Wileńskim. Odnosząc się do awizacyow w r. zesłym czynionych, i teraz się ponawia, że od następującego S. Jerzego wypuszcza się cała tradycyyna scheda w roczną dzierżawę. Zyczący wziąć onę zechcą się jawić w każdym czasie do kolegium XX Piarow Wileń. i mówić o warunkach z niżej podpisanym jako Prokuratorem interestow. 1825 marca 16 dnia. X. Wawrzyńiec Adamowicz S. P. Prokurator Causar.

2 Folwark Bojarele, w powiecie Zawileyskim, o mil 7 od miasta Wilna nad rzeką Zeimianą położony, mający wysiewu ozimego beczek 10 z odpowiednią robocizną, oraz więcey 200 wozów siana ukosu, z kilku karczmami i mieszkańcami czynszowemi, jest do zastawienia lub arendowania; drugi także folwark atynencyonalny od Buywidziszek, mający wysiewu ozimego beczek 10 z odpowiednią roboci-

zną, oraz ukosu siana wozów 200 dobrze obudowany o półtorey mili od miasta Wilna położony, jest równie do zastawienia lub arendowania: życzący wchodzić o takowe folwarki w układy, znajdą poszczególne objaśnienia u W. Józefa Połońskiego, Rejenta Kommiss. Radziwiłł., w domu JW. Hrabii Olizara, przy ulicy Bernardyńskiej zwanej, pod N. 149 mieszkającego.

3 Excerpt oświadczenia z Protokołu Potocznego Sądu Grodzkiego Ptu Upitskiego w dacie ponizey zapisanego et eorundem pod pieczęcią Urzędową stronie rekwirującej jest wydan.

Roku 1825 miesiąca marca 16 dnia, przed Aktami Grodzkimi Ptu Upitskiego stawajac obecnie WW. Stanisław Donatt i Napoleon Szlagierowie Sędzicowie Grodz. Upits. dali do zapisania oświadczenie na brata swojego Ludwika Szlagiera w następney osnowie rzeczy: w roku 1824 miesiąca apryla 23 dnia żalcy Szlagierowie osiągnawszy w spadku po zesłym ś. p. swym oycu Mikołaju Szlagierze Sędz. Grodz. Ptu Upits. majątki ziemne Eyrymacyie i Saduny w Powiecie Upitskim położenie mające, ze wszystkimi do onych przynależnemi attynencyami, a chcąc zaspokoić debita zaciągnięte przez zesłego ś. p. oycę, zrobili układ z bratem swoim z rodzeństwa najstarszym Ludwikiem Szlagierem i w tém zawarli dokument między sobą dzielczy, kwietacyyny, oraz assekuracyyny w dacie powyżey wzmienioney, którym przez układ familiyny postąpili bratu Ludwikowi majątek Saduny, w cenie rubli srebr. 10,000 z obowiązkiem, gdyby długu oycowskiego w massie rubli srebr. 5,000 na tabelli podanego z tegoż majątku opłacił. A ztąd daje się widzieć, że aż nadto był odpowiedzialnym natenczas fundusz obzałgo massie długu w dokumencie wyrażoney. Gdy zaś dopiero dochodzi wiadomość, że znaczne obzałny zaciąga kredyty, ażelcy dalsi wierzyciele nieszkodowali, i że żalcy niemają żadnego obowiązku za obzał. odpowiadać, całej publiczności, przez niniejsze oświadczenie zapowiadają, przez gazety oznaymić obowiązujemy się. Takowe własnemi rękami podpisujemy (w protokule podpisano Stanisław Szlagier, Donatt Szlagier, Napoleon Szlagier).

Zgodno z protokulem poświadczam Grodzki Ptu Upit. Regent Piotr Mickiewicz.

Ze takowe oświadczenie może bydź umieszczone w Gazetach Kuryera Lit. poświadczam A. Olechnowicz Pisarz Grodz. Upitski.

3. Sąd Taxatorsko Exdywizorski w Dobrach Romayniach JW. Maurycego Prozora Generałowicza exystujący, po kilku awizacyach do Gazety Kuryera Littgo podanych; gdy uważa, że strony do sprawy konkursowey mające swe stosunki aż nadto opieszale z swemi pretensyami przychodzą, i te strony które do massy obiały swoje stosunki, z objaśnieniem ostatecznym swego interessu przez głosy replikowe nieweszły, przez taki przeciąg i nieakuratne przyjscie umnieysza się massa, a Sąd w oczekiwaniu stron niemily dla siebie znajdnie widok; postanowił raz ostatni przez ninieyszą awizacyą zawiadomić strony interesowane, iż nieodmiennie w dniu 13 mca apryla

roku tego weźmie całą sprawę do namowy: i dla tego sądy swe, oraz z powodu nadchodzących swiat Zmartwychwstania Pańskiego do dnia 7 następnego mca apryla odwołać postanowił. Dat w Romayniach r. 1825. mca marca 14 dnia.

Jozefat Erdman Prezydent Grodzki Upis. i Prezydujący Exdywizor.

Dawid Gineyko Sędzia Grodz. Kowiensk.
Leopold Woyszwiłko Prez. Grodz. Wilk.
Regent Exdywizorski Wincenty Batharyn.

2. Niżey podpisany powagą danego sobie od W. Adama Krogera Sędziego Miasta Rygi pełnomocnictwa, zawiadował jego w kilku Guberniach interessami, dopiero dla zatrudnień własnych nie będąc w stanie daley temu poświęcić się celowi, plenipotencyą złożył — Ażeby tedy mający do W. Krogera stosunki nie do niżey podpisanego, lecz do tegoż W. Krogera adressować się raczyli, przez to zawiadomienie uprzedza i one do gazety Kuryera Litewskiego oddaje. R. 1825, marca 16 d.

Jan Kamiński Stolnik.

Ze Redakcy Kur. Lit., takowe uwiadomienie przyjąć może, poświadczam. Antoni Piottuch Grodz. Wilkom. Sędzia.

2. Stosownie do postanowienia Rządowey Zwierzchności w zamiarze rychlejszego uzyskania zaległosciow Skarbowych będzie odbywaną w Trockiej Szlacheckiej Opiece w dniach 7, 8 i 9 następnego miesiąca kwietnia roku bieżącego licytacya na wypuszczenie w arędę zadłużonych majątkow Obywatelskich, pod wiedzą Opieki zostających, iako to: 1) Gudziat Korsaka, 2) Rudziszek i wsi Papsiow Foglera i 3) Schedy w Radomyślu Lackiego. Ktoby życzył takowe majątki zadzierżawić do wypłaty Skarbowego długu, zechce na powyżey wymienione terminy z odpowiednią ewikocyą przybydź do Trok, gdzie w Kancellaryi Opieki każdemu okazane będą inwentarze tych majątków, i onych roczna intrata; o czem dla zawiadomienia interessowanych Trocka Szlachecka Opieka ninieysze przez Gazetę Kuryera Litewskiego czyni ogłoszenie.

Marszałek pttu Trockiego Wilhelm de Raés.
Sekretarz Adam Kucewicz.

2 Dworzańska Ptu Brasławskiego Opieka, celem prędszego uzyskania remanentow skarbowych, z majątkow w wiedzy tej opieki będących, postanowiła one z daty 23 apryla idącego 1825 roku przez publiczną licytacyą wypuścić w arędę; przeto ażeby życzący arędownych dzierżaw, raczyli dla przetargow i zawarcia umowy na też majątki, w każdym czasie do wyrażonego terminu, do kancellaryi teyże Opieki jawić się, każdego z kontrahentow wzywając, zawiadamia zarazem, że tak o wypuszczających się majątkach, jako też i o warunkach, pod któremi na one mogą się zawierać kontrakt, w teyże kancellaryi każdy będzie poinformowany. Dat 1825 miesiąca marca 18 dnia.

Prezes Opieki Marszałek Ptu Brasławskiego i Kawaler Michał Wawrzecki.

O G Ł O S Z E N I E.

2 Rząd CESARSKIEGO Wileńskiego Uniwersytetu, podaje do wiadomości publicznej, iż dobra Beneficyjalne, niżej wyszczególnione, do tegoż Uniwersytetu należące, wypuszczać będzie przez publiczną licytacją w 3letnią arendowną dzierżawę, od dnia 23 kwietnia teraźniejszego 1825 roku zaczynać się mającą.

Tabella wykazująca stan Folwarkow i intratę z nich.

Wysie- wli ozi- mego.	Ukosu siar- ki	Nazwiska i położenie.	D y m y.			Powinność.							I n t r a t a.														
			K i a g e t e.	K o n t r a k t o w e i B o j a r s k i e.	K a n t a t e i O g r o d o w e.	Tygo- dniow- wa.	R o c z n a.				z G o t o w e g o g r o s z a.	z K r e s c e n c y i.	O g o ł i n t r a t y s r e - b r e m.														
							U p r z e d n e.	U p r z e d n e.	U p r z e d n e.	U p r z e d n e.			z G o t o w e g o g r o s z a.	z K r e s c e n c y i.	R.	K.											
		<i>w Powiecie Wileńskim.</i>																									
12	150	Folwark Rubionka	1 14	11	—	56	36	23	27	40	15	56	—	92	—	212	70	362	—	574	70						
16	150	Folwark Elnokumpie	1 17	15	—	4	98	104	48	15	90	110	—	87	88	—	218	15	348	—	566	15					
4	2 10	Zaścianek Gradowszczyzna	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	50	36	50				
		<i>w Powiecie Oszmiańskim.</i>																									
16	80	Folwark Łotyhol	2 50	20	—	92	105	31	31	—	22	560	—	378	192	482	15	423	—	905	15	905	15				
7	80	Folwark Święty Duch	—	11	12	—	1	69	58	22	22	20	276	—	96	44	192	40	218	—	410	40	410	40			
5	60	Folwark Koziary	1 5	—	—	—	12	15	10	10	—	—	—	40	20	15	—	154	50	—	169	50	169	50			
19	2	Folwark Gieranony	1 26	—	5	3	88	73	52	26	—	18	512	—	156	104	255	30	507	—	762	30	762	30			
9	100	Folwark Mieżany	1 10	—	—	2	42	27	20	10	—	—	—	152	60	40	75	50	181	50	257	—	257	—			
27	1 10	Folwark Dowgierdziszki	3 41	4 13	5	126	123	73	41	—	267	486	—	245	161	366	37 1/2	687	—	1053	37	1053	37				
		<i>w Powiecie Upitskim.</i>																									
10	6	Grunt folwarcznie Podlinkow- skie	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—		
		Arenda propinacyjna w Remi- gole	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	—	
		<i>w Powiecie Witkomirskim.</i>																									
		Arenda propinacyjna w Oniksz- tach	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—

Oplata arendowna wnosić się ma dwiema ratami zgóry, to jest: 23 kwietnia i 10 stycznia.

Licytacja odbywać się będzie w Wilnie w miejscu Posiedzeń Rządu Uniwersytetu, w terminach: dnia 8, 10 i 14 kwietnia roku teraźniejszego, podług następujących prawideł.

1. Kogo ustawy krajowe wyłączają od posiadania dóbr ziemskich, ten do dzierżawy przypuszczony nie będzie
2. Kto przygranicza swoim dziedzicznym lub posydanym przez arendę, albo zastawę majątkiem do dóbr Uniwersyteckich, ten podobnie przypuszczony nie zostanie do dzierżawy tego folwarku, do którego przygranicza.
3. Każdy przystępujący do licytacji złożyć powinien: a) Ewikcyą jednorocznej okazanej intracie odpowiadającą, na każdy z osobna folwark, na który chce licytować. Ta ewikcyą może być dana, albo na dobrach nieruchomości, o swobodności przez Sąd Główny zgo Departamentu podług zwyczajnej formy poświadczonych, albo w gotowych pieniądzach monetą krajową srebrną do proporcji jednorocznej intraty w Rządzie Uniwersytetu za rewersem złożyć się mających, które potem za ewikcyą na dobrach nieruchomości wymienione być mogą. b) Jeśli posiada własny majątek, świadectwo Marszałka Powiatowego i Sądu Niższego, że włościan nie uciemniał, dobrze prowadził gospodarstwo i podatki regularnie opłacał; jeżeli posydał cudzy majątek, oprócz powyższych świadectw Marszałka i Sądu Niższego, złożyć manadto świadectwo dziedzica, że regularnie opłacał arendę i włościan nie uciemniał.
4. Kto przez licytacją utrzyma się przy dzierżawie, temu kontrakt formalny przez Rząd Uniwersytetu wydany zostanie, z obowiązkiem dostarczenia przez kontrahenta walorowego papieru.
5. Nikt pod żadnym pozorem nie może się cofnąć od ceny na ostatnim targu postąpioney, a w przypadku cofnięcia się, czyli odstąpienia od zalicytowaney dzierżawy, jednoroczna intrata pro evictione złożona, na zawsze przepada, i jako vadium obraca się na rzecz Uniwersytetu; kto zaś ewikcyą złoży nie w gotowiznie, lecz na majątku niernchomym, w takim razie wyrażone vadium jednorocznej intracie odpowiadające, pozyskane będzie z tego niernchomego majątku.
6. Każdy z kontrahentów sam aktor, lub prawnie do tego szczególnie aktu umocowany plenipotent, przed przystąpieniem do licytacji podpisać się obowiązany będzie, że niniejsze prawidła, warunki do kontraktu i inwentarze stan folwarków okazujące, czytał i rozważał, i że podług nich, gdy się przy licytacji utrzyma, dzierżawę zalicytowanego przez się majątku przyymie, bez ządania żadney w niczem odmiany, dodatku lub ujęcia.

Warunki do kontraktu dzierżawnego i inwentarze wyrażonych folwarków stan ich okazujące, są do wolnego w każdym czasie przejrzenia w Kancellaryi Rządu Uniwersytetu.
Sekretarz Felix Mierzejewski.

Od dnia 1go następującego miesiąca Kwietnia odnawia się prenumerata kwartalowa na Gazetę Kuryera Litewskiego, cena zwyczajna rub. 2 kop. 25 sreb.

Wilno dnia 27 marca r. s. 1825 roku

1 Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnego całą Rosyją etc. etc. etc.

Urodzoney Barbarze Pulcheryi dwómienney Komorowskiej z dokładem Opiekunów, Pozew przed Sąd Ziemski pttu Szawelskiego na roki trojeckie czyli juniowe w r. terażniejszym 1825 w mieście JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Szawlach złożyć się mający, przez Gazetę Kuryera Littgo, jako żadney nigdzie osiadłości ziemskiej niemającej opublikowany, z powództwa Ur. Józefa Giedymina b. Prezydenta Ziem. pttu Szawelskiego przy referencyi do dowodów pisma exportowanej, w szczególności mieniając oto: iż zeszyły do wieczności ś. p. Tomasz Komarowski, bezżenny i w znaczney starości w r. 1821 grudnia 10 dnia w Folwarku Karwazach w Ekonomii Szawelskiej intestate bez żadney dyspozycyi umarł; po zeyściu którego, kiedy różni obcy, nic do pokrewieństwa nieprzynależni, ubiegać się do osiągnięcia sukcesyi po tymże nieżyjącym Tomaszu Komorowskim zamiar uczynili, i kiedy otem doniesiono Szlacheckiej pttu Szawelskiego Opiece, taż Opieka na skutek praw Jurzydykcyi swojej posługujących, wszelką pozostałość po nim zajęła, opisała i dostatecznie zinwentowała; ruchomość pozostałą, przez publicznie ogłoszoną Taxę zlicytować udysponowała, a ze zbioru gotowych pieniędzy, wszelkie interessa zmarłego deportowała, a resztę pozostałości z masy pieniężney i z obligów składającej się do odbioru prawdziwym nieżyjącego Tomasza Komarowskiego Sukcessorom zostawiwszy, ażeby wszyscy Sukcessorowie, i jednoczasowie z prawnymi dowodami, probującami rzeczywistość sukcesorstwa, do osiągnięcia swoich należnościów, przez się lub umocowanych Plenipotentów stawali, do Gazety Kuryera Littgo awizując wezwala. Po takim opublikowaniu, gdy ciż tytułarni sukcesorowie o Extradycyą pozostałości, po zmarłym Komorowskim, do Szlacheckiej powiatowey Szawelskiej Opieki weszli, i żądania swe na podanych prośbach złożyli, w zbiorze zatem stron nawzajem przez też proźby kontrujących, jedni drugim stopniów sukcedowania zaprzeczających, w probacyi genealogiczney descendencyi rozróżnionych, Szlachecka pttu Szawelskiego Opieka wchodząc w rozpoznanie złożonych dowodów, po scisłym onych rozebraniu, objaśnioną została o tey rzeczywistey pewności, że Magdalena Pezlewiczówna, była najpierwey w zamęściu za Kazimierzem Statakem, a po śmierci jego powtórzyła śluby małżeńskie z Józefem Komorowskim. W pierwszym zamęściu wydała na świat Rozalię Statakiównę, a w drugim Tomasza Józefowicza Komorowskiego, i to dwoie potomstwo, po wygaśnięciu dalszego, w bliższym co do pokrewieństwa zostały położeniu, jako z jednej matki zrodzone; taż Rozalia Statakiówna zaślubioną została Marcinowi Butowttowi, z którym spłodzili trzech synów, Wawrzyńca, Tomasza i Alexandra Butowttów. Ci więc jedynemi będąc po matce Sukcessorami przecięli nawet możność

zeszłemu Komarowskiemu, korzystania ze spadków po siostrze, a przez śmierć swojej matki, otrzymali stopień osiągnięcia wszelkich sukcesyów na tę gałąź genealogii prawnie przypaść mogących. Wawrzyńiec zostawił Synów czterech, Ignacego, Józeffa, Franciszka i Alexandra w życiu będących; Tomasz zaś Butowtt teraz nieżyjący, spłodził Synów, Józeffa i Augustyna, a trzeci brat Alexander Butowtt wydał na świat Jana i Dominika, a oraz córki Konstancyą, Agnieszkę, Jadwigę, Annę i Helenę. Reprezentacya więc zesłego Tomasza Butowtta co do sukcesyi spłynęła na jego potomstwo. Jakowa więc rzeczywiście wzięta genealogiczna descendencya, wyprobowana została, metrykami szlubnymi, chrześtnymi, pogrzebowemi, urzędownie z Archiwum Wornieńskiego, Dyecezyi Zmudzkiej wydanemi jako dostatecznymi dowodami pisma; z kolei z pomiędzy dalszych. Szlachcic Stanisław Łaniewski jako Plenipotent żony swojej Róży z Chrzanowskich Łaniewskiej, brata jey Antoniego Chrzanowskiego, oraz Angieli z Langów Walczewskiej, przyznawając prawną wartość poszukiwania Butowttów, a tём samem dowodząc niemożność okazania bliższości nad nich do sukcesyi po Komarowskim przez zapisany na swej proźbie Reces, cofnął wniesioną pretensyą odstępując widoków sukcesyi, a pozostał przy obligu w r. 1817 marca 7 dnia na 100 cz. zł. przez zesłego Tomasza Komarowskiego szlachcie Antoniemu i Róży rodzeństwu Chrzanowskim wydanym, a 24 stycznia do xiąg Ziemskich pttu Szawelskiego wprowadzonym, którego walor i należność pieniężna, przez żadną stronę niebyły pomówione. Nakoniec szlachcianka dwómienna Barbara Pulcherya Komarowska, wywodząc pochodzenie swoje po Kazimierzu Komarowskim bracie rodzonym Ignacego Komarowskiego a Stryju rodzonym zesłego Tomasza Komarowskiego, i ztąd zowiąc siebie stryjeczną siostrą zesłego Tomasza, przywłaszczała na stronę swą całość sukcesyi po nim pozostałej lecz na wsparcie takowey probacyi, nieużyła żadnych inszych dowodów nad Extrakta z xiąg Ziemskich pttu Rosieńskiego, świadectwa niektórych Obywateli tamecznego pttu w r. 1825 stycznia 13 d. niby wydanego, a dnia 21 tegoż miesiąca przez samą Komarowską aktykowanego, gdy takie świadectwo bez okazania nawet Authentyku niebyło dostatecznym dowodem do osiągnięcia sukcesyi z przypytywania się do niey a bardziey we względzie ważności, do poniżenia chrzestney metryki Tomasza Komorowskiego w roku 1750 xbra 13 zapisaney z xiąg Dyecezyalnych archiwum Worniańskiego urzędownie wydanej, probującej że on nie z Ignacego ale z Józefa oycy i matki Magdaleny Pezliczey rodził się, oraz wszystkich inszych Butowttom służących metryk, gdy taż Barbara Pulcherya Komarowska nie pojaśniła nawet żeby Ignacy i Wawrzyńiec Komarowscy (po których genealogiczną descendencyą na gołosłowney usposobiła relacyi) choć w dalekim byli pokrewieństwie, z nieżyjącym To-

maszem Józefowiczem Komarowskim, owszem złożona metryka przez Buttowtów Tomasza Józefowicza zupełnie oney twierdzenie zniweczyła; z uwag zatem powyżey wyszczególnionych Sklachecka ptu Szawel. Opieka, nie znalazłszy przekonania z rozpatrzonych papierow po Tomaszu Józefowiczu Komarowskim pozostałych, i teraz zaprodukowanych, żeby taż Barbara Pulcherya Komorowska, była stryieczną Nieboszczyka siostrą lub też choć w dalekim stopniu pokrewną, przeto polegając na prawach krajowych a mianowicie Statucie Littskim artykule 17 z rozdziału 3 po zmarłych osobach bez dyspozycyi, stopnie dla Sukcessorów do osiągnięcia sukcesyi przepisującym; wszelką po zesłym Tomaszu Józefowiczu Komorowskim pozostałość, niewylączając z niey dla nikogo żadney części, wydadź Sukcessorom Wawrzyńcowi, Alexandrowi i synom Tomasz. Buttowtom, na podział, przez ustawy krajowe uproporcjonowany zadeterminowała. A chociaż szlachcianka Komorowska, nieotrzymała w tym czasie aprobaty swojego dowodzenia, taż Opieka szlachecka wolność dochodzenia sukcesyi po zesłym Komorowskim, jeżeli do tego mieć będzie słuszność prawami i dowodami wspartą, w przyzwoitym porządku zachowała. W konkluzyi oblig zesłego Komarowskiego marca 7 dnia 1817 r. wydany na 100 cz. zł. Antoniemu Chrzanowskiemu i Róży z Chrzanowskich w terazniejszy zamęściu, Stanisławowej Łaniewskiej, gdy co do prawności, jako też co do realności pożyczoney summy, przez strony niebył zaprzeczony, na Butowttach otrzymujących sukcesyą summa z procentami cz. zł. 149 wskazaną została, z terminem opłacenia, dla szlachcica Łaniewskiego przy aktach Ziemskich ptu Szawelskiego w r. 1824 marca 4 dnia. Naostatek tychże Butowttów według zasad prawa do uległości pod karami sprzeciwienstwa zobowiązawszy. Rezolucyą na osnowie praw nastalą, odpowiednią słuszności pod dniem 15 mca maja 1823 r. za N. 149 w Zurnale Szlachecka ptu Szawelskiego Opieka zapisała, stronom interessowanym lub ich plenipotentom, skoroby do Opieki przybyli oną objawić, a oraz i dowody przez nich wprzódę złożone zwrócić, zatem wydarzeniem udeterminowała. Nieprzestając obżalną Komorowska na takiej rezolucyi, jako na sprawiedliwej zasadzie o partey, weszła z prozbą do Główney Opieki w zamiarze podniesienia opinii Opieki powiatowej Szawelskiej, gdzie gdy oney nieskutkowało żądanie, owszem przeciwny uformowanemu napastnie systematowi w roku 1824 januar. 26 dnia zakroczył wyrok, zostawujący w pełney Exystencyi Powiatowej Szawelskiej Szlacheckiej Opieki rezolucyą, potwierdzający zarazem, w punkcie dochodzenia sukcesyi po nieboszczyku Komorowskim, w porządku właściwym, jeżeli się usposobi w dowody prawne do tego przedmiotu posługujące. Obżalną Komorowska nieukontentowana udziałem tey słuszności, nieprzestając na rezolucyach juryzycznych, w Gazecie Kuryera Littgo zapowiedziała, przeciwko wszystkim do sukcesyi po zmarłym Komarowskim stosunki czyniącym prawny process, i chociaż onego jeszcze podług rozporządzenia Opiek jednej powiatowej Szawelskiej, a drugiej Główney gubernii

Littsko Wilenskiej, przez wyniesienie zapozwów, zgodnie z przepisem Ustaw krajowych nierozwinęła, mylnie bardzo do Publiczności, awizacyyne przez Gazetę przestała zawiadomienie, mieniać siebie stryieczno-rodzoną siostrą, kiedy nawet żeby choć w dalekim stopniu była krewną nieżyjącemu Tomaszowi Józefowiczowi Komarowskiemu, żadnym dowodem niewykryła. Ztąd żalcy Deltor Giedymina w widoku uroszczoney pretextowej pretensyi przez obżalną Barbarę Pulcheryą Komarowską, publicznie Gazetami ogłoszoney, i walkę w tey materii processową zapowiadającej, ma w zamiarze do przeswiadczenia, niewypartemi dowodami pisma, jako nieżyjący teraz Tomasz Komorowski nie z Ignacego lecz z Józefa oycy i matki Magdaleny Peyzlicze Komarowskich małżonków urodził się, miał siostrę rodzoną Rozalię w zamęściu za Marcinem Butowtem, z niey tedy spłodzeni Butowttowie osiągnęli prawny stopień, korzystania z sukcesyi po wuju swoim Tomaszu Józefowiczu Komarowskim, intestate, bez dyspozycyi zesłym, którzy praweni wieczystym w r. 1823 apryla 7 d. dattowaném, tegoż roku mca i d. w Ziemstwie Ptu Szawel. przyznany, ogólney pozostałości po tymże nieraz pomienionym Tomaszu Komarowskim Ur. Józefowi Stankiewiczowi Szambell. b. Dworu Pol. zrzekli się, a kolejno tenże Stankiewicz żal. dellator. Giedyminowi takoz prawem wieczyszym w r. 1824 februaryi 24 sporządzonym i w tymże czasie w Ziemstwie takoz Szawelskim przyznany, wiecznością wybył, transfundował. A zatem żalcy Deltor Giedymina, zapowiedziany Gazetą Kuryera Littgo rozwijając process, przez tę pozewną cytacyę powołaie obżalną Barbarę Pulcheryą Komorowską, z jey Opiekunami do Sądu Ziemskiego ptu Szawelskiego, gdzie nieżyjący Komarowski, rodził się, edukował się, lat dokładem 70 żył i umarł, gdzie i wszelkie mienie po sobie i do zajęcia onego prawnych Sukcessorow zostawił, przy złożeniu prozb następujących, nadewszystko: o naznaczenie złożenia paręki w punkcie zabezpieczenia expensów prawnych przez obżal. Komorowską, o komportacyą pod obowiązkiem wykonać się powinny przysięgi wszelkich dowodów pisma, o skassowanie teyże Komorowskiej pretensyi do osiągnięcia ogólney sukcesyi po nieboszczyku Tomaszu Józefowiczu Komarowskim pozostałej, o utwierdzenia za aktualnych sukcesorów i aktorów Butowttów i w stopniu ich żal. delt. Giedymina, powodem uzyskanych powyżey zadatowanych dokumentów zręcznych, transfuzyynnych, oraz pisma dowodów złożyć się mających; tudzież rezolucyów juryzycznych, z dozwoleniem rządzenia funduszem jako swoją własnością, o przysądzenie dla żal. dellatora expensów prawnych. Pisan 1825 r. miesiąca.

1825 r. marca 14 dnia, takowy pozew w sprawie W. JPana Józefa Giedymina b. Prezydenta Ziemskiego Ptu Szawelskiego, oczewisto W. JPannie Barbarze Pulchery dwómienney Komorowskiej z dokładem opiekunów, jako nigdzie żadney Ziemskiej osiadłości nie mającey w mieście Szawelach do drzwi Izby Sądowej przybiłem, i o terminie stawania w Sądzie Ziemskim Ptu Szawelskiego na rokach Trojeckich 1825 r. lub po nich następnych oznaymiłem. Wincenty Nowicki woźny Ziemski Szawelski.

Roku 1825 miesiąca marca 14 dnia, przed Aktami Ziemskimi Ptu Szawelskiego, znajdując się obecnie woźny JP. Wincenty Nowicki, takową rellacyą urzędownie zeznał, przyjąłem, Ziem. Ptu Szawelskiego Regent Franciszek Drozdowski.

Roku 1825 marca 14 dnia, że takowy pozew umieścić można w Gazecie Kuryera Litewskiego poświadczam. J. Sawicki Ziem. Szawel. Sędzia.